

NVE
uttalelse@nve.no

Oslo, 7. november 2022

Deres ref.
202117857-16

Vår ref.
P3312/JAL

Ansvarlig advokat:
Jon-Andreas Lange

HØRING AV SØKNADER OM KONSESJON, EKSPROPRIASJON OG FORHÅNDSTILTREDELSE IFBM ELEKTRIFISERING AV HAMMERFEST LNG (MELKØYA) OG ELEKTRIFISERING AV WISTING-FELTET

Det vises til høringsdokument av 19.9.22.

Reinbeitedistrikt 20 Fálá, med sommerbeite på Kvaløya ved Hammerfest, er utsatt for en lang rekke gjennomførte og planlagte inngrep. Disse inngrepene truer distriktets fortsatte eksistens.

Den samlede inngrepssituasjonen gjør at grensen etter FN-konvensjonen om sosiale og politiske rettigheter artikkel 27 allerede er, eller snarlig blir, overskredet, se bilag 1 nedenfor. Dette innebærer at det nå er helt nødvendig at det tas særlig hensyn til reindriften ved planlegging og gjennomføring av nye tiltak i reinbeitedistriktet. Den samlede inngrepssituasjonen i distriktet er belyst i vedlagte presentasjon Isak Henrik Eira for Nord-Troms og Senja tingrett 25.10.22. Presentasjonen er basert på en sakkyndig utredning innhentet av Hammerfest kommune i forbindelse med Strømsnes/Akkarfjord-saken. Av Miljøverndepartementets konsesjonsvilkår av 15.11.2012 i saken fremgår at distriktet allerede for 10 år siden var så hardt presset at det var behov for en helhetlig vurdering av distriktets situasjon:

«Reindriften på Kvaløya er under sterkt press, og det kan reises spørsmål om hvilke tilpasningsmuligheter reindriften har til fremtidige utbyggingsplaner. Det bør utarbeides en reindriftsfaglig utredning, som innebærer en gjennomgang av den drifts- og arealmessige situasjon for reindriften på Kvaløya. Utredningen bør også avklare hvilke forutsetninger som må være oppfylt for at reindriften skal være bærekraftig på Kvaløya i fremtiden. Kommunen bør ta et ansvar for at dette arbeidet blir utført.»

Av utredningen og presentasjonen fremgår det at det er høy sannsynlighet for at de planlagte utbyggingene innebærer at flere utøvere må slutte, se blant annet foil 26 og 27. Man der dermed over grensen etter SP art. 27, noe som innebærer at staten har en plikt til å si nei til

utbyggingene det er søkt om, eller innføre effektive avbøtende tiltak som sikrer videre reindrift.

Bilag 1 Presentasjon av kumulativ inngrepssituasjon i d 20 Fálá

Situasjonen er nå slik at alle offentlige myndigheter vil ha plikt til å sikre at reindriften i distriktet sikres. Det vises til Grunnloven § 108 og SP art. 27, som er inkorporert i norsk rett gjennom menneskerettsloven og har forrang foran norsk lov. Høyesterett slo i Fosen-dommen fast at det er de samlede virkninger av inngrepet sammen med tidligere og planlagte inngrep som er avgjørende ved vurderingen av SP art. 27 (dommen avsnitt 119).

Dessverre er imidlertid erfaringen at norske myndigheter, herunder NVE, og norske statsforetak, herunder Equinor, fortsatt er preget av en bit-for-bit-tankegang, der det enkelte utbyggingsprosjekt vurderes isolert. Reinbeitedistriktet innkalles og inviteres til informasjonsmøter og konsultasjoner der tema er enkeltstående tiltak, og der utbygger og myndigheter i liten grad har vurdert tiltakets virkning på toppen av alle andre gjennomførte og planlagte inngrep.

Disse to sakene er et godt eksempel på det. Det samme er saken om 420 kV kraftlinje mellom Skaidi og Hammerfest.

I øyeblikket er d 20 bedt om å uttale seg i følgende utbyggingssaker (utbygger/søker/myndighetsorgan i parentes):

- Ny 420 kV kraftlinje Skaidi til Hammerfest (Equinor/Statnett og NVE)
- Områderegulering av Strømsnes og Akkarfjord (Hammerfest kommune)
- Elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya (Equinor og NVE)
- Elektrifisering av Wisting-feltet (Equinor og NVE)
- Barents Blue ammoniakk-fabrikk på Markoppneset (Horisont Energi og Hammerfest kommune)

I tillegg er det gitt driftskonsesjon til Nussir ASA for utbygging av Repparfjord kobberforekomst (Nussir ASA og Nærings- og fiskeridepartementet).

Det er i seg selv en svært arbeidskrevende og i praksis en umulig oppgave for distriktet å skulle delta på møter, befaringer og konsultasjoner i en lang rekke enkeltsaker. Videre er det uforsvarlig og i strid med Høyesteretts dom i Fosen-saken at utbyggere og myndigheter fortsetter med en bit-for-bit-utbygging innenfor distriktets beiteområder. Dette vil med sikkerhet innebære slutten for distriktets reindrift.

Distriktet har i dag tilskrevet regjeringen og bedt om et snarlig møte med den eller de statlige myndigheter som har det overordnede ansvaret for oppfyllelse av statens forpliktelse etter Grunnloven § 108 og SP art. 27.

Distriktet ønsker å diskutere en helhetlig løsning for videre bærekraftig reindrift i distriktet. I møtet ønskes diskutert utbyggingsløsninger som er foreslått av distriktet i enkeltsakene og så langt ikke fått gehør fra utbyggere og myndigheter. Dette gjelder i første rekke sjøkabling, landkabling eller tunnelkabling av kraftledninger. Videre ønsker distriktet å diskutere muligheten for å etablere erstatningsbeite på Rolfsøya. Begge løsninger vil åpne for at de planlagte utbygginger kan gjennomføres samtidig som distriktets reindrift kan videreføres.

Distriktet deltar gjerne også i et møte med samtlige utbyggere og myndigheter, herunder Equinor og NVE, for å orientere om den samlede inngrepssituasjonen. Det anmodes om at samtlige enkeltsaker som berører distriktet stilles i bero inntil et møte om helhetssituasjonen er avholdt. Det er ikke forsvarlig å gi tillatelse til konsesjon, ekspropriasjon eller forhåndstiltredelse før ansvarlige myndigheter har fått vurdert hvilke tiltak som må til for å sikre videre reindrift i distriktet.

Konkret for de to sakene høringen gjelder, fastholder distriktet sitt syn om at man prinsipielt er mot utbyggingene. Etter distriktets syn er tunellkabel er eneste aktuelle alternativ som ikke vil være i strid med SP art. 27. For kraftlinjen mellom Skaidi og Hammerfest fastholdes at distriktet er mot utbyggingen. Sjøkabel fra Repparfjordbotn er eneste aktuelle alternativ som ikke vil være i strid med SP art. 27.

Sakene er ikke utredet forsvarlig når det gjelder de samlede konsekvenser for reindriften. De samlede virkninger av inngrepet sammen med tidligere og planlagte inngrep er ikke vurdert slik det er påkrevd og det foreligger derfor ikke et forsvarlig beslutningsgrunnlag i saken.

Distriktet ønsker en samlet konsultasjon med NVE om begge sakene høringen gjelder, samt saken om kraftlinje Skaidi-Hammerfest. Sakene må sees i sammenheng, ikke hver for seg.

Med hilsen

Jon-Andreas Lange
Advokat
lange@dalan.no